

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली

महाराष्ट्र शासन अधिसूचना क्रमांक २००७/(३२२/०७) विशी-४ महाराष्ट्र अधिनियम १९९४ (१९९४ चा महा. ३५) च्या कलम ३ च्या पोटकलम (२) अन्वये दिनांक २७ सप्टेंबर २०११ रोजी स्थापित राज्य विद्यापीठ)

(महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ)

(महाविद्यालयीन विभाग)

एम.आय.डी.सी. रोड, कॉम्प्लेक्स, गडचिरोली - ४४२६०५

फोन/फॅक्स नंबर ०७१३२-२१६५९४

E-Mail : arcollegesectiongug48@gmail.com

(डॉ.एस.एम.रोकडे)

क/महा. वि./गो.वि./११/१२०१५

संचालक (प्रभारी)

दिनांक ०६/०८/२०१५

प्रति,

मा. अध्यक्ष/सचिव/प्राचार्य,
सर्व संलग्नित महाविद्यालये
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

विषय:-मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे रॅगिंग प्रतिबंध करण्यासंदर्भात दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत व अॅटी रॅगिंग मॉनिटरिंग कमिटीच्या झालेल्या १६व्या बैठकीचे इतिवृत्त कार्यवाहीस्तव.

- संदर्भ:- १) शासन पत्र क्र. उशिनाग/रॅगिंग/४२८७/२०१५, दि. २९/०७/२०१५
२) मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म.रा.पुणे यांचे पत्र क्र.एनजीसी२०१५/रॅगिंग/मवि २/७०२७, दि. १०/०७/२०१५
३) गो.वि./७५८/२०१५, दि. ०१/०७/२०१५
४) शासन पत्र क्र. याचिका २०१०प्र/क्र.३२८/विशि-३, दि. ०४/०६/२०१५

महोदय,

उपरोक्त संदर्भाकित विषयान्वये आपणास कळविण्यात येते की, संदर्भ क्र. ४ अन्वये शैक्षणिक संस्थांमध्ये शासन निर्णय मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार रॅगिंग प्रतिबंध करण्यासंदर्भात दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. भविष्यात रॅगिंगच्या घटना घडू नयेत. विद्यार्थ्यांमध्ये रॅगिंगचे प्रकार प्रतिबंधित करण्याच्या दृष्टीने विस्तृतस्वरूपात जागृती करावी. यादृष्टीने कार्यवाही करून संबंधीत अहवाल विद्यापीठात तात्काळ पाठविण्यात यावे हि विनंती करण्यात आली होती. परंतु अद्यापपावेतो कोणत्याच प्रकारचा अहवाल विद्यापीठात सादर करण्यात आलेला नाही. करिता आपणास पुनश्च: विनंती करण्यात येते की, सदरहु अहवाल मा.शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांचे कडे तातडीने पाठवावयाचा असल्याने दिनांक ११/०८/२०१५ पर्यंत पाठविण्यात यावे कि जेणेकरून संचालनालयास अहवाल पाठविने सोईचे होईल. माहिती तातडीने पाठवून कृपया सहकार्य करावे हि विनंती

सहपत्र:- वरिलप्रमाणे

(डॉ.एस.एम.रोकडे)

संचालक(प्रभारी)

महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास मंडळ
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

प्रतिलिपी:

- १) मा. डॉ. धनराज माने, मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना माहितीकरिता अग्रेषीत.

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली
आस्थापना विभाग
आवक क्र. 1764 दि. 31.8.15
जावक क्र. 1426 दि. 31.8.15

9659

31/8/15

महाराष्ट्र शासन

सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर विभाग नागपूर.

जूने मॉरीस कॉलेज ईमारत परीसर सिताबर्डी, नागपूर.

(दुरध्वनी क्र २५६१७१३ फॅक्स क्र ०७१२-२५५४२१०)

Website: www.dirhe.org.in/jdnagpur

Email- rjdnng.dhepune@gov.in

क्रमांक: उशिनाग/रॅगिंग/ 8224/2015

दिनांक 29/08/2015

प्रति,

१. कुलसचिव, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.
२. कुलसचिव, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
३. कुलसचिव, कविकुलगुरु कालीदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक, जि. नागपूर

विषय :- मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे रॅगिंग प्रतिबंध करण्यासंदर्भात दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत व अँटी रॅगिंग मॉनिटरिंग कमिटीच्या झालेल्या १६ व्या बैठकीचे इतिवृत्त कार्यवाहीस्तव.

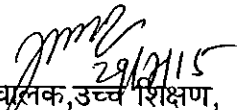
संदर्भ :- मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म. रा. पुणे यांचे पत्र क्युएनआय/(६२/१५) रॅगिंग/ विशि १/७१००, दिनांक १४/०७/२०१५

उपरोक्त विषयाचे संदर्भिय या कार्यालयास व आपणास उद्देशून लिहिलेले पत्र अवलोकन करावे.

प्रत सोबत जोडली आहे.

सदर पत्रात नमूद केलेल्या मुद्द्यांनुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात यावी व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास, शिक्षण संचालनालयास सादर करावा व त्याचीच प्रत या कार्यालयास पाठविण्यात यावी.

सहपत्र : वरीलप्रमाणे.

सहसंचालक, उच्च शिक्षण,
नागपूर विभाग, नागपूरकरीता

College Secy

प्रत, १. मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म. रा. पुणे यांना संदर्भिय पत्रान्वये माहितीस्तव सविनय सादर

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१.

Web: www.dhepune.gov.in

E-mail- vishi.dhepue@nic.in

फोन नंबर- ०२०/ २६१२२११९, २६०५१५१२, २६१३०६२७

फॅक्स नंबर- ०२०/२६१११५३,

क्रमांक- युएनआय/(६२/१५)/रॅगिंग/विशि-१ / 7100

दिनांक- १३/०७/२०१५

परिपत्रक-

14 JUL 2015

१. सर्व विभागीय सहसंचालक,
उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
२. सर्व कुलसचिव,
अकृषि विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.

नावक क्र. २६६६.....
काय. वि. वि. वि. सहसंचालक,
ता. पुणे, महाराष्ट्र - ४४० ००६
दिनांक १६.०७.१५

विषय - मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे रॅगिंग प्रतिबंध करण्यासंदर्भात दिलेल्या निर्णयाची अमंलबजावणी करण्याबाबत व अँटी रॅगिंग मॉनिटरिंग कमिटीच्या झालेल्या १६ व्या बैठकीचे इतिवृत्त कार्यवाहीस्तव.

संदर्भ - १. शासन परिपत्रक क्र. याचिका २०१०/प्र.क्र.३२८/विशि-३ दिनांक- ४ जून, २०१५.
२. शासन पत्र व सहपत्रे क्र. संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.२८४/विशि-३ दिनांक- २५.५.२०१५

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भिय पत्रान्वये आपणास कळविण्यात येते की, रॅगिंग प्रतिबंध संदर्भात मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दि. १८ मे, २००७ रोजी दिलेले निर्देशान्वये दिलेल्या सूचनांची कडक अमंलबजावणी करण्याबाबत यापूर्वी आपणास शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२००५/(२३८/०५)/विशि-१ दिनांक- २७.०७.२००७ अन्वये कळविण्यात आलेले आहे.

शासनाने संदर्भ क्रमांक-१ च्या परिपत्रकाद्वारे (सोबत जोडले आहे.) रॅगिंग प्रतिबंधाची योग्य अमंलबजावणी होण्याच्या दृष्टीकोणातून एकूण नऊ सूचना दिल्या आहेत. सदर सूचनांप्रमाणे आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

तसेच शासनाने संदर्भ क्रमांक-२ चे पत्र व सहपत्रान्वये सादर केलेल्या अँटी रॅगिंग मॉनिटरिंग कमिटीच्या झालेल्या १६ व्या बैठकीचे इतिवृत्ताप्रमाणे आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

रॅगिंगमुळे विद्यार्थ्यांचे मानसिक स्वास्थ्य खराब होण्याच्या व त्यातून विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान तर होतेच परंतु आत्महत्येसारख्या घटना ही घडू शकतात सदर बाब ही अत्यंत गंभीर स्वरूपाची असल्यामुळे उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भिय पत्रांच्या अनुषंगाने आपल्याद्वारे तात्काळ कार्यवाही करण्यात येऊन त्याचा अहवाल शासनास व संचालनालयास सादर करण्यात यावा.

(डॉ. धनराज माने)

शिक्षण संचालक, (उच्च शिक्षण),
महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

श्री. दि. दि. दि.
(श्री. दि. दि. दि.)
An
17-07-2015

मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे रॅगिंग प्रतिबंध
करण्यासंदर्भात दिलेल्या निर्णयाची
अमंलबजावणी करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्र. याचिका २०१०प्र./क्र.३२८/विशि-३

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०००३२.

दिनांक: ०४ जून, २०१५.

वाचा:- १.केरळ विद्यापीठ विरुद्ध कौन्सिल,प्रिन्सिपॉल्स,कॉलेजेस,केरळा अँड इतर या स्पेशल :

लिह अपिल (Civil) क्रमांक २४२९५/२००४ मध्ये मा.सर्वोच्च न्यालयाने दिलेले

दिनांक १६ मे २००७ चे अंतरिम आदेश

२.रॅगिंग प्रतिबंध संदर्भात मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दि.१८ मे २००७ रोजी दिलेले निर्देश

३.शासन परिपत्रक क्र. संकिर्ण -२००५/(२३८/०५)/विशि-१, दि.१८.०७.२००७

४.मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे सी.ए.क्रमांक ८८७/२००९ मधील आदेश दि.२२.०६.२००९

५.मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे जनहित याचिका क्रं.१७२/२०१० मधील आदेश

दि.२७.०२.२०१५

परिपत्रक:-

शालेय स्तरावरून महाविद्यालयात प्रवेश घेणा-या नवीन विद्यार्थ्यांचे , विशेषतः अन्य
गावातून आलेल्या विद्यार्थ्यांचे त्यांचेपेक्षा वरील वर्गातील विद्यार्थ्यांकडून होत असलेल्या रॅगिंगमुळे
मानसिक स्वास्थ्य खराब होण्याच्या वारंवार घटना घडतात. अशा घटनांमुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक
नुकसान तर होतेच परंतु आत्महत्येसारख्या घटनाही घडू शकतात.

वरील बाबींचा सर्वकष विचार करून मा.सर्वोच्च न्यायालयाने संदर्भ क्रं.२ अन्वये दिलेल्या
सूचनांची कडक अमंलबजावणी करण्याबाबत शासन परिपत्रक क्रं. संकिर्ण -२००५/(२३८/०५)/विशि-१,
दि.१८.०७.२००७ अन्वये सर्व संबंधित विभाग, संचालक, सहसंचालक, सर्व विद्यापीठाचे
कुलगुरु,कुलसचिव,शालेय शिक्षण विभाग,वैद्यकीय शिक्षण विभाग,कृषी शिक्षण विभाग यांना सूचना
देण्यात आल्या होत्या.

या परिपत्रकाद्वारे सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, रॅगिंग प्रतिबंधाची योग्य
अमंलबजावणी होण्याच्या दृष्टीकोनातून खालील सूचनांची काटेकोरपणे अमंलबजावणी करावी.

१. रॅगिंग सारख्या गुन्ह्याची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून देण्यात येणारी शिक्षा कडक असावी,
जेणे करून इतरांना दहशत बसेल.

२. रॅगिंगच्या प्रत्येक घटनेमध्ये संस्था स्तरावर करण्यात आलेली कार्यवाही जर संबंधित
विद्यार्थ्यांला (Victim) किंवा संस्थेच्या प्रमुखाला समाधानकारक वाटत नसेल तर

कोणताही अपवाद न करता संस्थेच्या प्राधिका-यांनी स्थानिक पोलिसांकडे F.I.R. दाखल करावा.बळी पडलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांना पोलिसांमध्ये परस्पर F.I.R. दाखल करावायाचा असला तरीही संस्थेच्या प्राधिका-यांनी F.I.R. दाखल करणे आवश्यक राहिल.

३. शैक्षणिक संस्थेकडून प्रवेशासाठी छापलेल्या पुस्तिकेमध्ये (Prospectus) असे स्पष्टपणे नमूद करावे की, प्रवेशासाठी येणारा विद्यार्थी यापूर्वी रॅगिंग करण्यामध्ये गुंतलेला असेल तर त्याला प्रवेश नाकारण्यात येईल वा प्रवेश दिल्यानंतरही असे निदर्शनास आले की, सदर विद्यार्थी रॅगिंग करण्यामध्ये गुंतलेला होता तर त्याला निष्काशित करण्यात येईल.
४. संबंधित संस्थेचे प्राधिकारी आणि कार्यकर्ते यांची रॅगिंगला प्रतिबंध करण्याची सामुदायिक जबाबदारी राहिल. शैक्षणिक संस्थेने रॅगिंगला प्रतिबंध करण्याची परिणामकारक उपाययोजना केली किंवा नाही याची शासनाला तपासणी करता येईल आणि जर यामध्ये त्यांना योग्य ती कार्यवाही केली नसेल तर शासनाकडून अनुदान नाकारण्यासारखी कारवाई केली जावू शकेल.
५. शैक्षणिक संस्थांनी रॅगिंगला प्रतिबंध समित्या आणि पथके तातडीने स्थापन करतील.मा.सर्वोच्च न्यायालयाने तातडीने अमलबजावणी केली आहे की नाही, हे पाहण्याचे काम सदर समित्या आणि पथकाचे राहिल. मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निदेशाप्रमाणे शिफारशीची अमलबजावणी होत नसेल तर समित्यांनी ही बाब मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशनास आणण्यात यावी .
६. महाविद्यालय/ शैक्षणिक संस्थेत/वसतिगृह प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर प्राचार्य/गृहप्रमुख/संचालक हे नव्या व जुन्या विद्यार्थ्यांची सभा घेऊन रॅगिंगला प्रतिबंधाबाबत दिशा निर्देश द्यावेत व कडक शिक्षेबाबत पुर्व कल्पना विद्यार्थ्यांना द्यावी.
७. वसतिगृहात नव्या व जुन्या विद्यार्थ्यांची राहण्याची व्यवस्था वेगवेगळ्या इमारतीत असावी. तसे शक्य नसल्यास, वसतिगृह प्रमुखाने रॅगिंगला प्रतिबंधाबाबत विशेष दक्षता घ्यावी.
८. रॅगिंग तक्रार रजिस्टर प्रत्येक महाविद्यालय/ संस्था/वसतिगृहात ठेवण्यात यावे.
९. महाविद्यालय/ संस्था/वसतिगृहा मध्ये रॅगिंगला प्रतिबंधत्मक माहिती देणारा फलक असावा. ज्यामध्ये शिक्षेचे स्वरूप, होऊ शकणारी कडक कारवाई, अँटी रॅगिंग समितीच्या पदाधिका-यांची नावे भ्रमणध्वनी क्रमांक नमूद आसावा.

तरी सर्व संबंधिताना कळविण्यात येते की, मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशांची तातडीने अमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने सदर परिपत्रक व मा.सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था यांच्या निदर्शनास आणावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०६०५११११५७७०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Siddharth
Rambhau
Kharat

Digitally signed by Siddharth
Rambhau Kharat
DN: c=IN, o=Government Of
Maharashtra, ou=Deputy
Secretary, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Siddharth
Rambhau Kharat
Date: 2015.06.08 14:49:16 +05'30'

(सिद्धार्थ खरात)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. संचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२. सर्व विभागीय सहसंचालक(उच्च शिक्षण).
३. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठ.
४. गृहविभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. संचालक, (तंत्र शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
७. सर्व शासकीय तंत्र शिक्षण महाविद्यालये व संस्था संचालक, तंत्र शिक्षण महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे मार्फत)
८. सर्व विभागीय सहसंचालक तंत्र शिक्षण
९. वैद्यकीय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण अणि संशोधन महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-०९
११. कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. निवड नस्ती (विशि-१)